

Rapport

DRAAGVLAK CORONAMAATREGELEN & GEDRAG

In opdracht van de NOS
9 juni 2021

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2021/153

Datum

juni 2021

Auteur

Peter Kanne

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits I&O Research en de NOS als bron duidelijk worden vermeld.

Inhoudsopgave

Belangrijkste uitkomsten	4
2 Draagvlak coronamaatregelen	7
2.1 Steun voor coronamaatregelen neemt weer toe	7
2.2 Twee derde wil verder versoepelen	8
2.3 Steun versoepeling concrete maatregelen groot	9
3 Gedrag en houding	11
3.1 Nederlanders houden zich veel minder aan de maatregelen	11
3.2 Nederlanders verheugen zich op post-coronatijd	13
3.3 Een leven zonder belemmeringen en erop uit	14
4 Verantwoording	15

Belangrijkste uitkomsten

Nederlanders verheugen zich op post-coronatijd

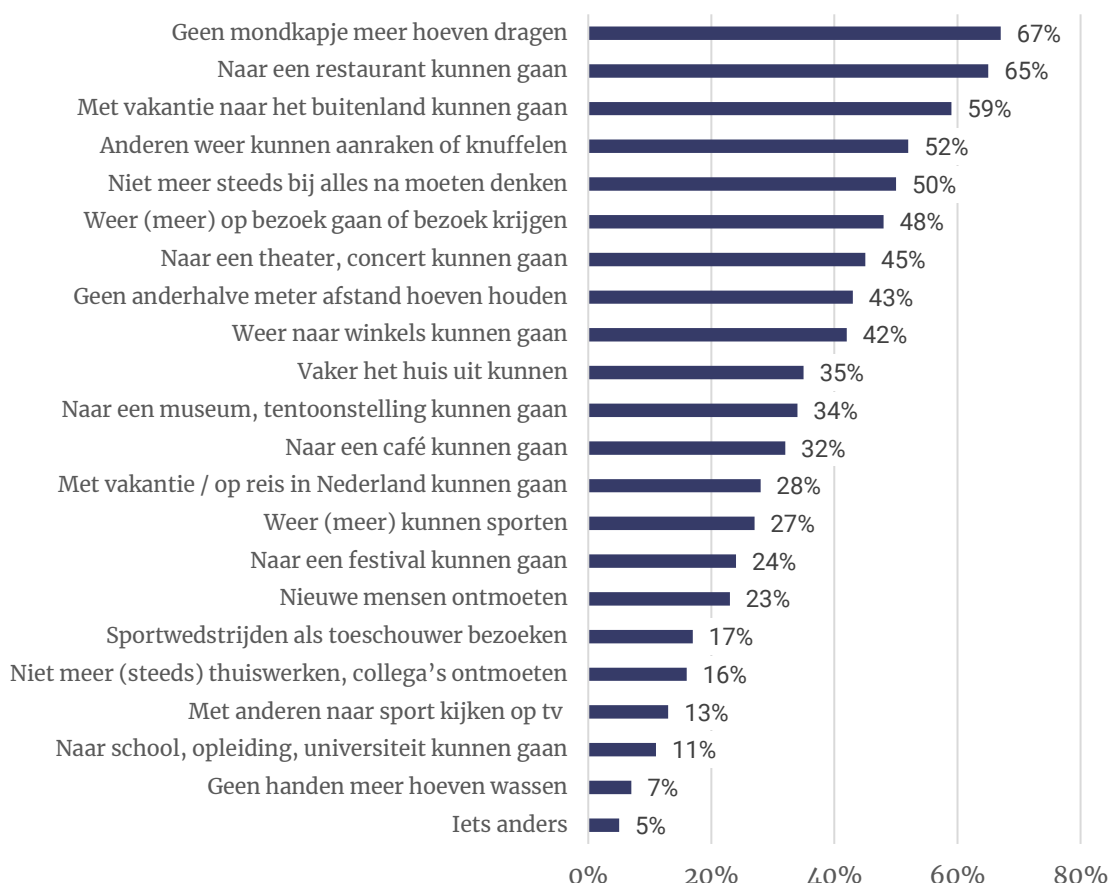
Onder de Nederlandse bevolking heerst een gevoel van bevrijding. Ze staan achter de versoepelingen, willen zelfs méér versoepelingen en ze houden zich steeds minder aan de coronamaatregelen. Bijna negen op tien Nederlanders (85%) verheugen zich op de tijd ná corona. Dit blijkt uit het maandelijks corona-onderzoek van I&O Research in opdracht van de NOS.

Leven zonder belemmeringen en erop uit

Men verheugt zich er vooral op weer normaal – zonder belemmeringen – te kunnen leven. “Geen mondkapje meer hoeven dragen” is met 67 procent het meest genoemd, “anderen weer kunnen aanraken of knuffelen” is een ander genot in deze categorie (door 52% genoemd). De helft zou het heel fijn vinden “niet meer steeds bij alles na te moeten denken” en 43 procent noemt “geen anderhalve meter afstand hoeven houden”. Verder wil men er vooral weer op uit: met vakantie naar het buitenland (59%) of in Nederland (28%). Of, dichterbij huis, naar een *restaurant* (65%), *café* (32%), *theater of concert* (45%), *winkel* (42%), *museum of tentoonstelling* (34%) kunnen gaan.

Waar verheugt u zich op?

(basis: eens met de stelling “Ik verheug me op de tijd ná corona” – 85%, n=915)

Jongeren (tot 25 jaar) hebben duidelijk een andere top 10 dan ouderen: ze willen het liefst met vakantie naar het buitenland, naar een theater, concert of festival, naar school, anderen weer kunnen aanraken of knuffelen en weer nieuwe mensen ontmoeten.

Steun voor coronamaatregelen neemt weer toe

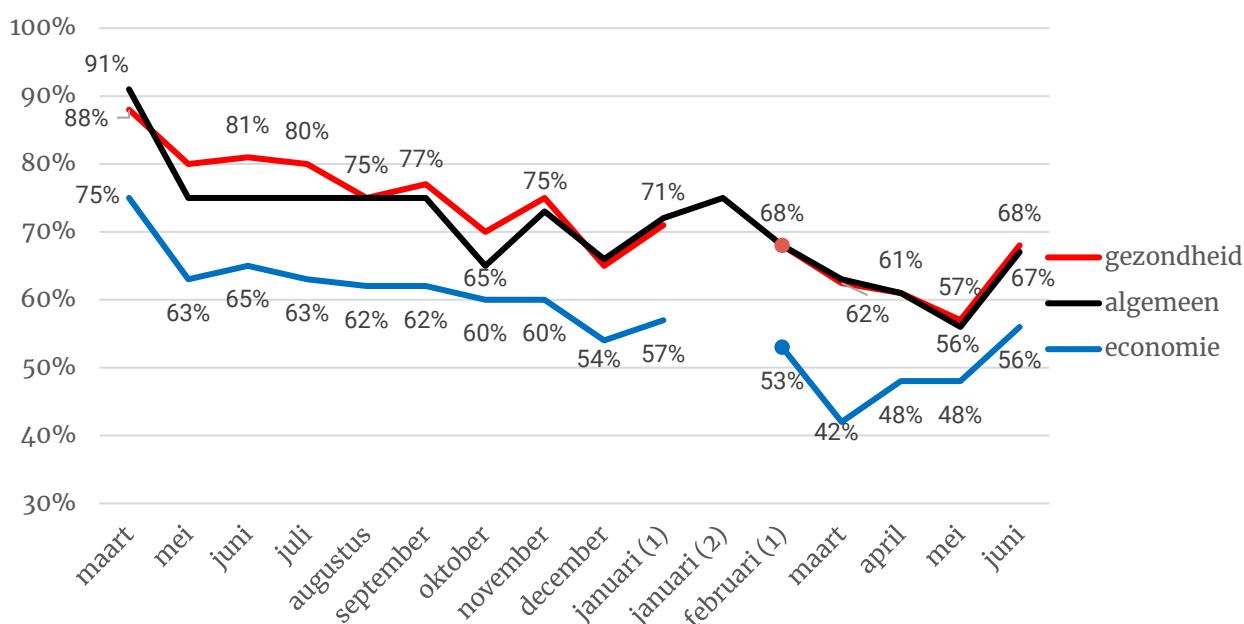
Met het einde van de coronacrisis in zicht, maakt de steun voor de coronamaatregelen een fikse opleving door. Op dit moment staat 67 procent van de Nederlanders achter de coronamaatregelen (de manier waarop het kabinet in het algemeen omgaat met de coronamaatregelen), begin mei was dat 56 procent.

De steun voor de economische maatregelen is nog steeds lager, maar steeg eveneens: van 48 procent naar 56 procent. Deze indicator zit al langer in de lift.

Draagvlak voor coronamaatregelen van het kabinet

Staat volledig/grotendeels achter maatregelen met betrekking tot...

Basis: totale steekproef, n=2.004

Twee derde wil verder versoepelen

Een maand geleden zagen we nog sterke verdeeldheid met betrekking tot de versoepelingen (ruim de helft wilde een pas op de plaats maken, 41% wilde verder versoepelen). Nu wil bijna de helft verder versoepelen (47%) of de maatregelen helemaal loslaten (18%). Samen twee derde (65%). Maar heel weinig mensen (4%) willen weer strengere maatregelen.

Steun versoepeling concrete maatregelen groot

Alle versoepelingen die sinds 5 juni gelden kunnen – in meerderheid – rekenen op steun. In vergelijking met een maand geleden is de steun voor de versoepelingsmaatregelen toegenomen en die voor enkele belangrijke maatregelen die gehandhaafd blijven juist afgenomen.

Het (verder) openen van cafés, restaurants, terrassen, musea, bioscopen, poppodia en theaters kan rekenen op de steun van driekwart van de Nederlanders. Een maand geleden was nog 'slechts' 54 procent het eens met het openen van de terrassen van 12-18 uur, nu mogen ze tot 22 uur openblijven en vindt 75 procent dat goed.

Steun voor anderhalve-meter-maatregel en mondkapjes neemt af

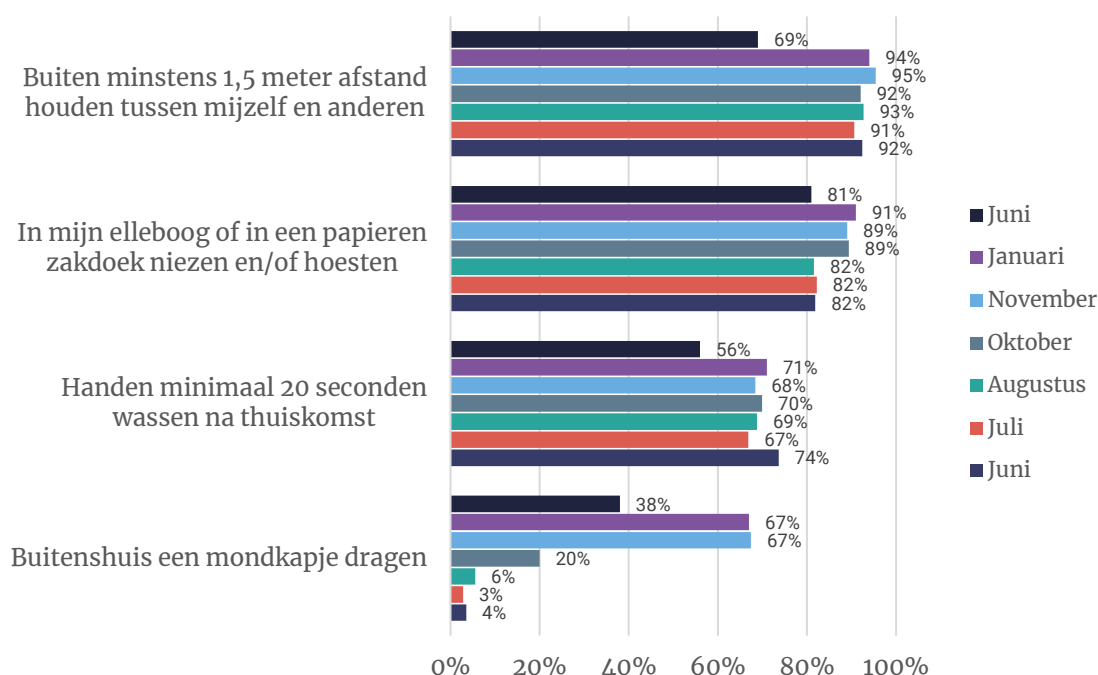
De steun voor de anderhalve-meter-maatregel is nog steeds hoog, maar neemt wel af (van 80% in mei naar 68% in juni). Ook de noodzaak van het mondkapje in winkels en het ov is voor minder mensen evident.

Nederlanders houden zich veel minder aan de maatregelen

Nederlanders doen nog van alles om de coronamaatregelen te respecteren. Ze dragen mondkapjes in winkels, in het ov als ze daar komen en niezen in elleboog of zakdoek. Men houdt zich echter beduidend minder aan de belangrijkste coronamaatregelen. Men houdt duidelijk minder vaak afstand (van 94% naar 69%) en men draagt het mondkapje buitenshuis minder vaak (van 67% naar 38%¹).

Welke van onderstaande gedragingen verricht u zelf (wel eens)?

Basis: n=1.085 (random helft van de steekproef)

Verantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdag 4 juni tot maandag 7 juni 2021. I&O Research voerde dit onderzoek uit in opdracht van de NOS. Er werkten in totaal 2.004 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek. Een deel van de vragen is voorgelegd aan random de helft van de steekproef. Dit is bij de betreffende vragen aangegeven.

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard (CBS). Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken.

¹ Het verschil kan vergroot zijn doordat in juni 2021 "buitenshuis een mondkapje dragen" in één scherm stond met de categorieën "in een winkel een mondkapje dragen" en "in het ov een mondkapje dragen", waardoor men 'buitenshuis' gelezen kan hebben als 'buiten'. In januari en daarvoor werden alleen de vier gedragingen aangeboden.

2 Draagvlak coronamaatregelen

2.1 Steun voor coronamaatregelen neemt weer toe

Met het einde van de coronacrisis in zicht, maakt de steun voor de coronamaatregelen een fikse opleving door.

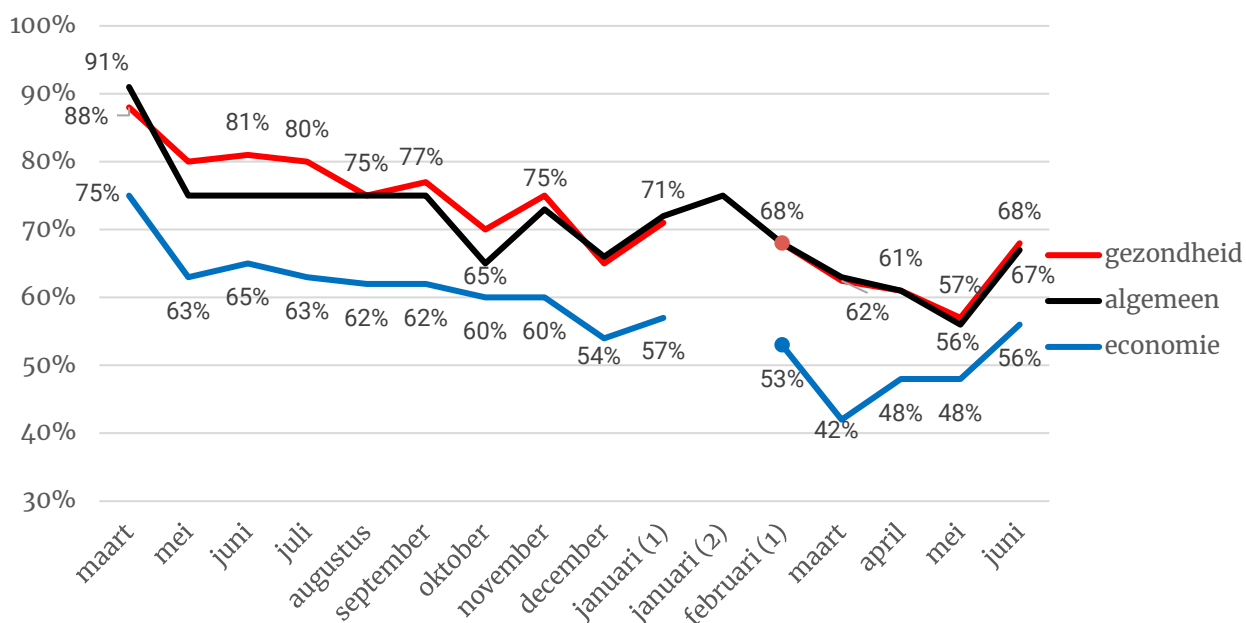
Op dit moment staat 67 procent van de Nederlanders achter de coronamaatregelen (de manier waarop het kabinet in het algemeen omgaat met de coronamaatregelen), begin mei was dat 56 procent.

Ook de steun voor de maatregelen m.b.t. de gezondheid neemt weer toe (van 57 naar 68 procent). De steun voor de economische maatregelen is nog steeds lager, maar steeg eveneens: van 48 procent naar 56 procent.

Figuur 1 – Draagvlak voor coronamaatregelen van het kabinet

Staat volledig/grotendeels achter maatregelen met betrekking tot...

Basis: totale steekproef, n=2.004

2.2 Twee derde wil verder versoepelen

Een maand geleden zagen we nog sterke verdeeldheid met betrekking tot de versoepelingen (ruim de helft wilde pas op de plaats maken, 41% wilde verder versoepelen).

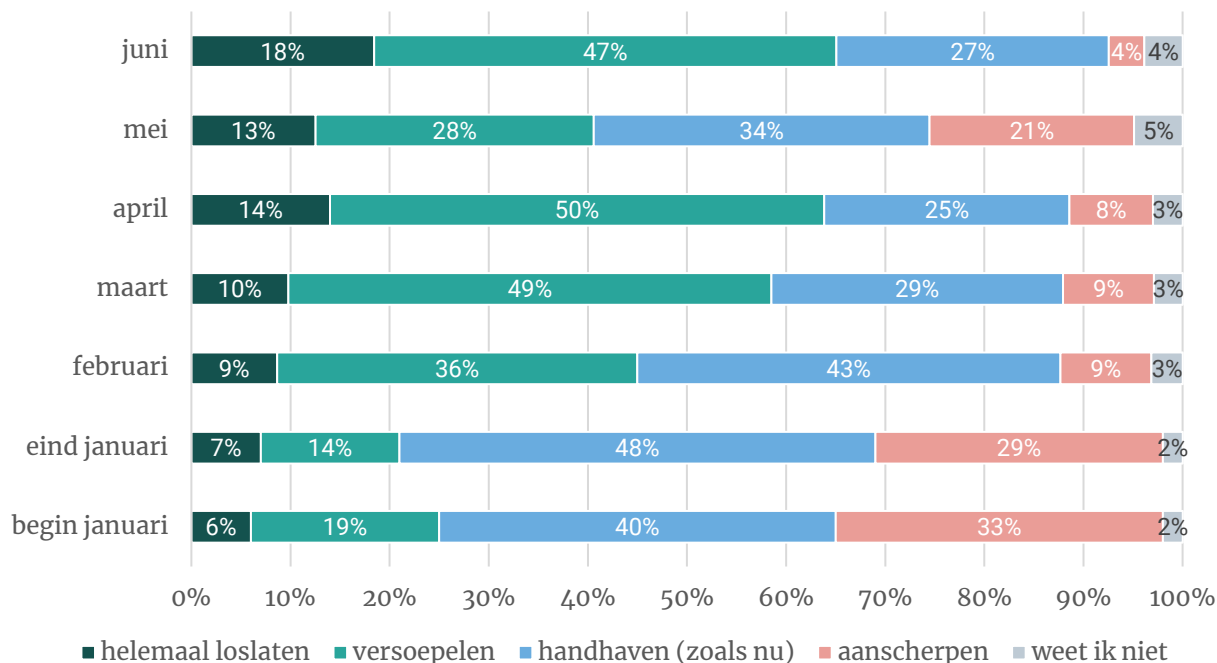
Nu wil bijna de helft verder versoepelen (47%) of de maatregelen helemaal loslaten (18%).

Samen twee derde van de Nederlanders (65%).

Maar heel weinig mensen (4%) willen weer strengere maatregelen.

Figuur 2 – Wat is uw mening met betrekking tot de lockdown? (In juni aangevuld met: "...of de situatie zoals die nu is: we gaan steeds meer uit de lockdown")?

Basis: n = 2.004

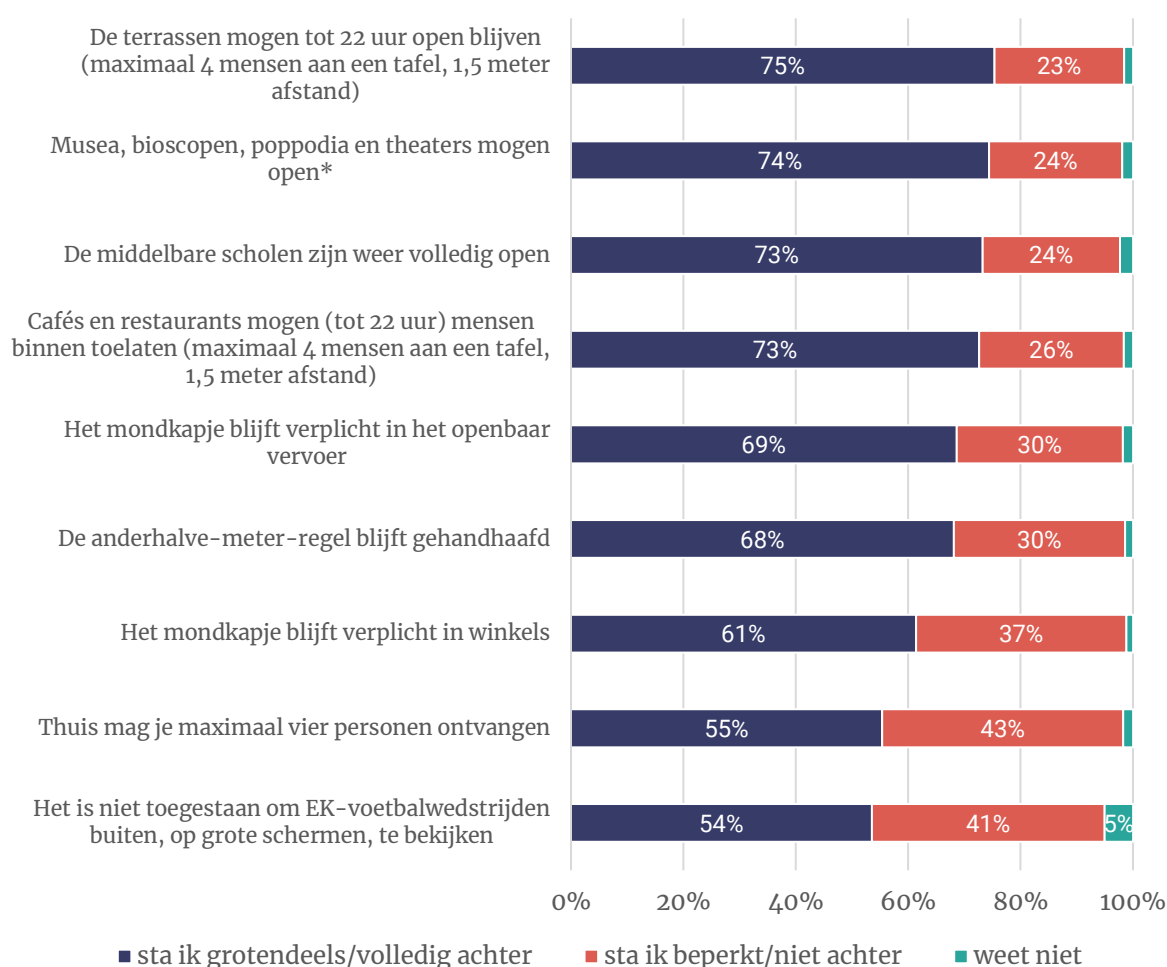
2.3 Steun versoepeling concrete maatregelen groot

Vanaf zaterdag 5 juni is er weer meer mogelijk. Maar sommige coronamaatregelen blijven gehandhaafd. Als we deze versoepelingen en handhaving van maatregelen voorleggen, blijkt dat alle maatregelen – in meerderheid – kunnen rekenen op steun (figuur 3). In vergelijking met een maand geleden is de steun voor de versoepelingsmaatregelen toegenomen en die voor enkele belangrijke maatregelen die gehandhaafd blijven juist afgenomen (zie figuur 4).

Het (verder) openen van cafés, restaurants, terrassen, musea, bioscopen, poppodia en theaters kan rekenen op de steun van driekwart van de Nederlanders. Een maand geleden was nog ‘slechts’ 54 procent het eens met het openen van de terrassen van 12-18 uur, nu mogen ze tot 22 uur open blijven en vindt 75 procent dat goed.

Figuur 3 – In hoeverre staat u achter onderstaande versoepelingen en handhavingen?

Basis: n=1.073 (random helft van de steekproef)

* Met toelichting: wel reserveren, gezondheidscheck, vaste zitplaatsen, max. 50 bezoekers en 1,5 meter afstand.

Jongere mannen willen vaker EK-wedstrijden op groot scherm

Dat het – vooralsnog – niet is toegestaan om EK-voetbalwedstrijden buiten, op grote schermen, te bekijken, leidt tot verdeeldheid: 54 procent staat hier achter, 41 procent niet.

Mannen (50% staat er achter, 44% niet) en jongeren (46% van degenen tot 35 jaar, 49% niet) staan minder vaak achter dit ‘verbod’ dan vrouwen en ouderen.

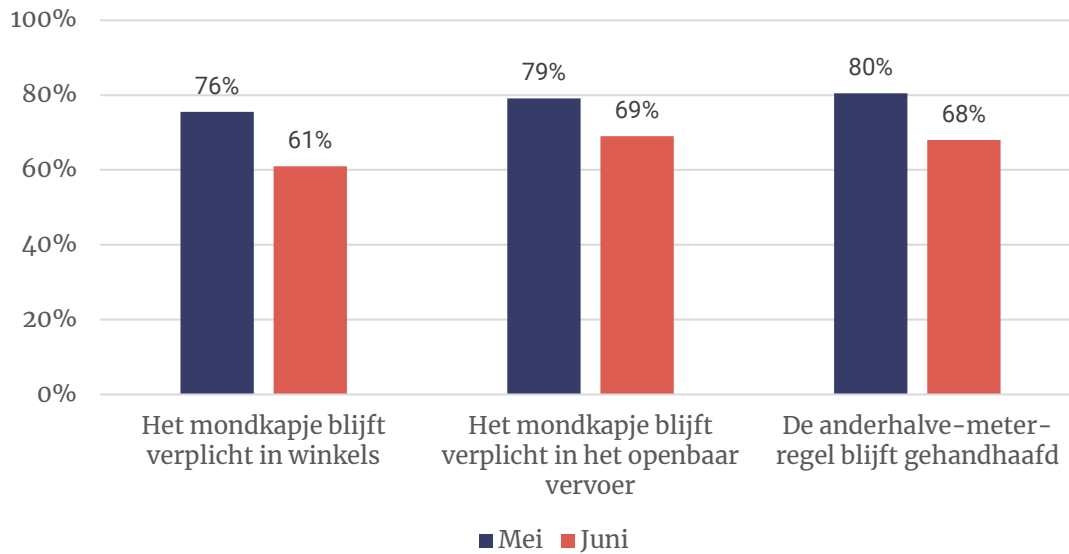

Steun voor anderhalve-meter-maatregel en mondkapjes neemt af

De steun voor de anderhalve-meter-maatregel is nog steeds hoog, maar neemt wel af (van 80% in mei naar 68% in juni). Ook de noodzaak van het mondkapje in winkels en het ov is voor minder mensen evident.

Figuur 4 – In hoeverre staat u achter onderstaande handhavingen?

Basis: n=1.073 (random helft van de steekproef)

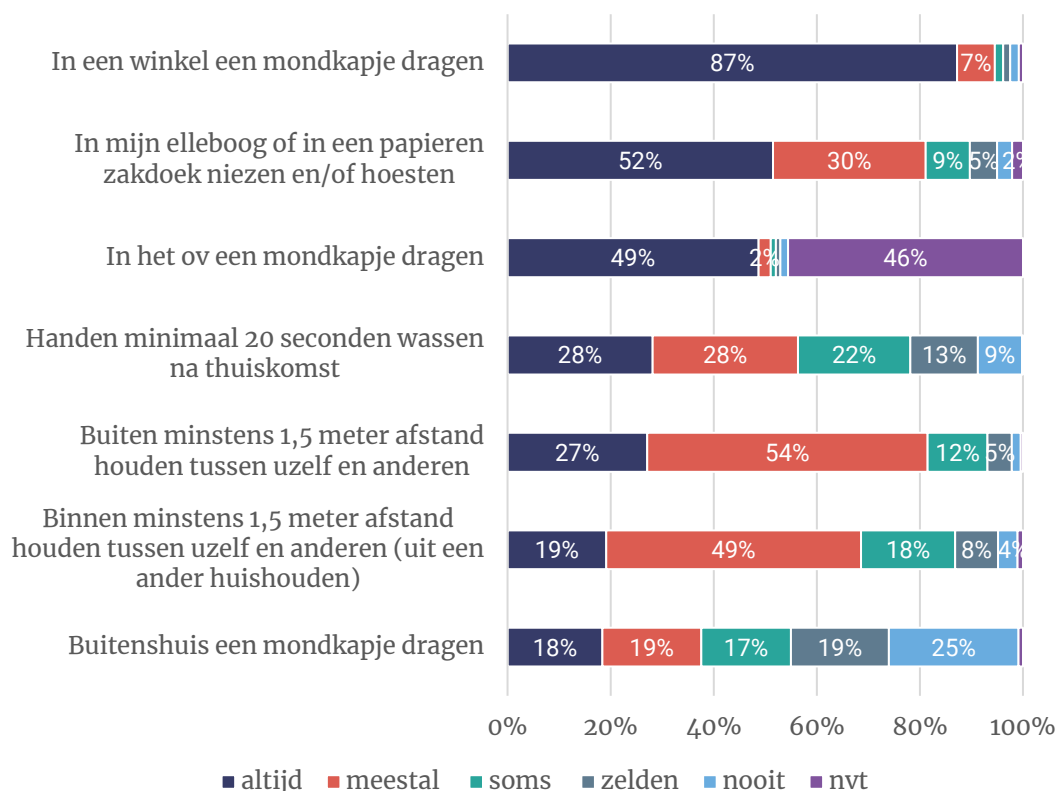
3 Gedrag en houding

3.1 Nederlanders houden zich veel minder aan de maatregelen

Nederlanders doen nog van alles om de coronamaatregelen te respecteren. Ze dragen mondkapjes in winkels, in het ov als ze daar komen en niezen in elleboog of zakdoek.

Figuur 5 – Welke van onderstaande gedragingen verricht u zelf (wel eens)?

Basis: n=1.085 (random helft van de steekproef)

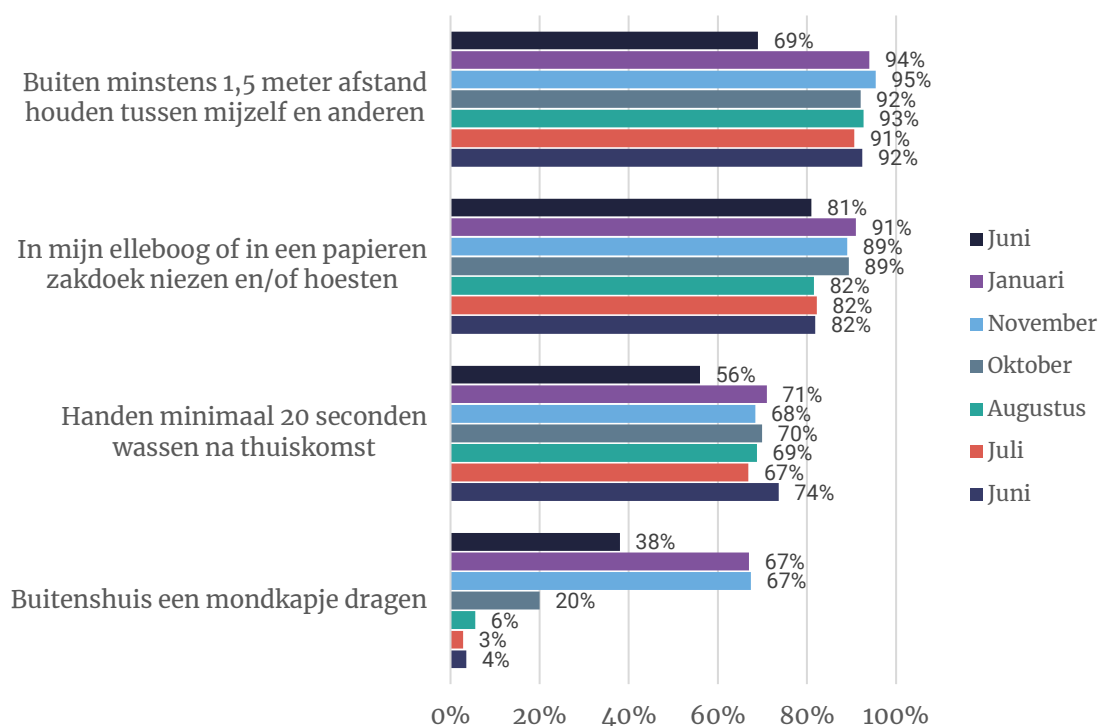

Echter, als we de categorieën ‘altijd’ en ‘meestal’ bij elkaar optellen en deze vergelijken met de cijfers voor januari – toen we nog midden in de meest strenge lockdown zaten – en daarvoor, wordt duidelijk dat men zich duidelijk minder houdt aan de belangrijkste gedragingen. Men houdt duidelijk minder vaak afstand (van 94% naar 69%) en men draagt het mondkapje buitenshuis² minder vaak.

² Het verschil kan vergroot zijn doordat in juni 2021 “buitenshuis een mondkapje dragen” in één scherm stond met de categorieën “in een winkel een mondkapje dragen” en “in het ov een mondkapje dragen”, waardoor men ‘buitenshuis’ gelezen kan hebben als ‘buiten’. In januari en daarvoor werden alleen de vier gedragingen aangeboden.

Figuur 6 – Welke van onderstaande gedragingen verricht u zelf (wel eens)?

Als we deze cijfers nog iets meer in detail bekijken – en juni alleen met januari vergelijken – zien we dat het verval in sterke mate zit bij het ‘altijd’ naleven van de voorschriften. In januari zei nog 50 procent buiten ‘altijd’ minstens 1,5 meter afstand houden met anderen, nu is dat nog maar 27 procent. Ook bij de andere gedragingen is het verval groot.

Tabel 1 – Welke van onderstaande gedragingen verricht u zelf (wel eens)? (Januari / juni 2021)

		altijd	meestal	soms	zelden	nooit
Buiten minstens 1,5 meter afstand houden tussen uzelf en anderen	juni	27%	54%	12%	5%	2%
	januari	50%	45%	4%	1%	1%
Handen minimaal 20 seconden wassen na thuiskomst	juni	28%	28%	22%	13%	9%
	januari	33%	38%	17%	8%	4%
In mijn elleboog of in een papieren zakdoek niezen en/of hoesten	juni	52%	30%	9%	5%	3%
	januari	66%	25%	5%	2%	2%
Buitenshuis een mondkapje dragen	juni	18%	19%	17%	19%	25%
	januari	35%	31%	16%	9%	8%

3.2 Nederlanders verheugen zich op post-coronatijd

Maar liefst 85 procent is het eens met de stelling “Ik verheug me op de tijd ná corona”, 11 procent antwoordt neutraal (eens noch oneens) en 3 procent is het oneens met de stelling.

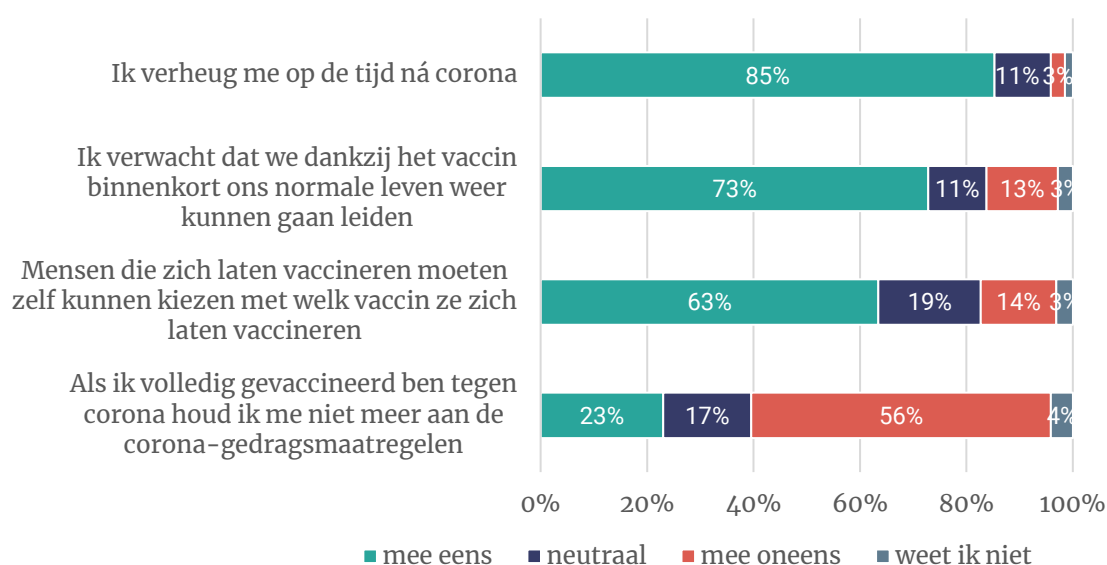
Jongeren – tot 25 jaar – verheugen zich zelfs in negen op de tien gevallen.

Driekwart verwacht dat we, dankzij het vaccin, binnenkort ons normale leven weer kunnen gaan leiden.

Bijna een kwart (23%) is het eens met de stelling “Als ik volledig gevaccineerd ben tegen corona houd ik me niet meer aan de corona-gedragsmaatregelen”. Het merendeel zal zich er aan blijven houden.

Figuur 4 – In hoeverre bent u het eens of oneens met onderstaande stellingen?

Basis: n=1.073 (random helft van de steekproef)

3.3 Een leven zonder belemmeringen en erop uit

Waar verheugt men zich dan op?

Vooraf op weer normaal – zonder belemmeringen – te kunnen leven. “Geen mondkapje meer hoeven dragen” is met 67 procent het meest genoemd, “anderen weer kunnen aanraken of knuffelen” is een ander genot in deze categorie (door 52% genoemd). De helft zou het heel fijn vinden “niet meer steeds bij alles na te moeten denken” en 43 procent noemt “geen anderhalve meter afstand hoeven houden”.

Verder wil men er vooral weer op uit. Met vakantie naar het buitenland (59%) of in Nederland (28%). Of dichterbij huis: naar een *restaurant* (66%) of *café* (32%). Andere uitstapjes waar men naar uitkijkt, zijn het bezoeken van een *theater of concert* (45%), *winkels* (42%) en *museum of tentoonstelling* (34%).

Jongeren (tot 25 jaar) hebben duidelijk een andere top 10 dan ouderen: ze willen het liefst met vakantie naar het buitenland, naar een theater, concert of festival, naar school, anderen weer kunnen aanraken of knuffelen en weer nieuwe mensen ontmoeten.

Tabel 3 – Waar verheugt u zich op? (naar leeftijd)

(basis: eens met de stelling “Ik verheug me op de tijd ná corona” – 85%, n=915, aan helft steekproef voorgelegd)

	Totaal	18-24	25-34	35-49	50-64	65+
Geen mondkapje meer hoeven dragen	67%	42%	69%	74%	69%	69%
Naar een restaurant kunnen gaan	65%	58%	65%	60%	72%	71%
Met vakantie / op reis naar het buitenland kunnen gaan	59%	80%	68%	54%	58%	41%
Anderen weer kunnen aanraken of knuffelen	52%	54%	60%	52%	51%	58%
Niet meer steeds bij alles na moeten denken (i.v.m. coronaregels)	50%	48%	55%	51%	49%	51%
Weer (meer) op bezoek gaan of bezoek krijgen	48%	57%	46%	49%	48%	54%
Naar een theater, concert kunnen gaan	45%	68%	58%	49%	44%	40%
Geen anderhalve meter afstand hoeven houden	43%	53%	52%	54%	38%	39%
Weer naar winkels kunnen gaan	42%	49%	44%	36%	43%	46%
Vaker het huis uit kunnen	35%	56%	38%	30%	30%	33%
Naar een museum, tentoonstelling kunnen gaan	34%	37%	30%	26%	38%	45%
Naar een café kunnen gaan	32%	54%	54%	37%	28%	15%
Met vakantie / op reis in Nederland kunnen gaan	28%	34%	27%	20%	23%	36%
Weer (meer) kunnen sporten	27%	51%	36%	25%	21%	23%
Naar een festival kunnen gaan	24%	61%	47%	39%	13%	4%
Nieuwe mensen ontmoeten	23%	51%	42%	24%	14%	13%
Sportwedstrijden als toeschouwer bezoeken	17%	25%	22%	17%	19%	8%
Niet meer (steeds) thuiswerken, collega's ontmoeten	16%	20%	26%	21%	18%	3%
Met anderen naar sport kijken op tv (EK, OS, wielrennen, etc)	13%	21%	22%	15%	11%	7%
Naar school, opleiding, universiteit kunnen gaan	11%	65%	14%	10%	5%	2%
Geen handen meer hoeven wassen	7%	13%	9%	4%	5%	9%
Iets anders	5%	3%	7%	4%	5%	8%

4 Verantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdag 4 juni tot maandag 7 juni 2021.

Er werkten in totaal 2.004 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek.

Het grootste deel hiervan (n=1.850) is afkomstig uit het I&O Research Panel en 154 respondenten vulden de vragenlijst in via het panel van PanelClix.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken.

Een deel van de vragen is voorgelegd aan random de helft van de steekproef (circa duizend respondenten). Dit is bij de betreffende vragen aangegeven. Dit is at random gebeurd, waardoor ook deze resultaten representatief zijn voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft bovengenoemde achtergrondkenmerken.

Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van n=2.004 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Het I&O Research Panel werkt met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com -tegoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2019). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties.

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252- en ISO 27001-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 20252-Annex A gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.

